

# Jos Gemmeke

CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45

*Leren niet te vergeten en niet vergeten te leren*



**Vrouwen in het verzet waren op één hand te tellen, maar o zo belangrijk**  
**Het CRASH-museum besteedt ook aandacht aan vrouwen in het verzetswerk. Een kleine presentatie toont het belangrijke werk dat vrouwen tijdens de oorlogsjaren hebben gedaan, zoals het voorbereiden en verspreiden van “illegale” papieren, documenten, radio's en dergelijke.**

## Jos Gemmeke

Een dominante positie in deze presentatie is voorbehouden aan de verzetsstrijder Jos (Brunita Josepha) Gemmeke. (3 juni 1922 – 20 december 2010).

In de expositie hebben wij een verlovingsjurk die in 1946 is gemaakt van de parachute waarmee zij vanuit het Verenigd Koninkrijk als geheim agent op 10 maart 1945 boven Nieuwkoop werd gedropt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog startte Jos haar verzetswerk in Den Haag door het verspreiden van de illegale krant 'Je Maintiendrai'.



Later werd zij ingezet als geheim agent en verbindingsofficier in welke hoedanigheid ze meer dan eens het transport van zenders en andere materialen verzorgde die vanuit Engeland naar verzetsgroepen in

Nederland werden gestuurd. In oktober 1944 ging ze op een fiets door vijandelijke linies naar Brussel met microfilms, die verborgen waren in de schoudervulling van haar jas, bestemd voor het Special Assignments Bureau, de Nederlandse geheime dienst in Londen. Tijdens deze reis werd ze meermaals beschoten door zowel de Duitsers als de geallieerden en kon ze net levend ontsnappen. Vanuit Brussel ging ze naar Engeland omdat dat de veiligste manier was om haar zo snel mogelijk terug naar Nederland te krijgen. In Londen werd ze opgeleid door de Special Operations Executive voor de taak van geheimagent waarna ze op 10 maart 1945 bij parachute werd gedropt bij Nieuwkoop. Bij het droppen is zij gewond geraakt maar dat weerhield haar er niet van om door te gaan met de uitvoering van haar opdrachten.



Na de bevrijding wilde ze haar normale leven zo snel mogelijk hervatten en daarom stopte ze al haar connecties met de verzetsbeweging. Ze huwde een meneer Fick en ze kregen twee kinderen. Alleen de laatste 20 jaar beëindigde ze haar stilte, en sindsdien was zij aanwezig was bij alle belangrijke herdenkingen. Op 8 juli 1950 werd ze door koningin Juliana benoemd tot ridder (4e klasse) van de Militaire Willemsorde. Samen met Koningin Wilhelmina was zij de enige vrouw die ooit met deze onderscheiding werd geridderd. Ergens in 1970 trouwde ze met de luchtmacht en oorlog piloot Joop Mulder die toevallig ook Ridder in de Militaire Willemsorde was. In dit geval waren ze toevallig het enige getrouwde stel dat beiden ridders in de Militaire Willemsorde waren.